

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 15
Actienummer 'Bijbel binnen bereik'
November 2023

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Janneke Mourits
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten
Jaco Zijl

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

De editie van *Kompas* die je nu voor je hebt, is speciaal gemaakt voor de Jeugdwerkactie. Vandaar dat er ook een klusjeskaart is toegevoegd. Die laatste is bedoeld om geld op te halen voor de actiedoelen. Wat betreft de inhoud staat dit nummer los van het huidige jaarthema en sluit juist aan bij het actiethema 'Bijbel Binnen Bereik'.

De vertelling gaat over de torenbouw van Babel, maar ook over het Pinksterfeest. Een verrassende combinatie, vind je niet? In het Bijbelverhaal horen we van mensen die in hun goddeloze ongehoorzaamheid druk aan het bouwen zijn. Dat vordert. Ze komen steeds hoger en hoger. Dan komt de Heere naar beneden en verwacht hun spraak. De bouwers raken geïrriteerd. De een gaat de ene kant op, de ander de andere. Zonde en ongehoorzaamheid zorgt voor scheiding tussen God en je ziel, maar ook tussen mensen onderling.

Eeuwen later gaat het omgekeerd. Als er verschillende mensen verzameld zijn in Jeruzalem, komt God door Zijn Geest nog eens naar de aarde. Maar in plaats van verwarring, zorgt Zijn komst juist voor berouw, bekering en geloof. Taalbarrières worden overwonnen. Iedereen hoort in zijn eigen taal Gods grote daden. Er mag verwondering in je stem doorklinken over Wie de Heere is voor verloren zondaren! Gods Geest brengt de Bijbel binnen bereik. Ook voor jou?

Namens de redactie,

Pieter Avé

verbindt jongeren

Een Bijbel na Babel

Toelichting op het thema

Het thema van deze schets staat los van het jaarthema ("Aan tafel. Maaltijden in de Bijbel"), maar heeft het thema van de jeugdwerkactie "Bijbel binnen bereik". Het is een speciale actieschets en deze verschijnt als een extra schets in dit verenigingsseizoen.

Doel van de vertelling

Waar ligt jouw Bijbel? Of misschien heb je er wel meer dan één. Hopelijk ligt hij binnen bereik en lees je er dagelijks in. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend en daarom heeft de JBGG-actie als thema: Bijbel binnen bereik. Het is een thema dat heel dichtbij komt en dit werkmateriaal helpt je om er op de JV mee aan de slag te gaan. Daarom is er bij deze Kompas ook een klusjeskaart toegevoegd. Aan de hand van de Bijbelse vertelling kun je met elkaar doorpraten over de verschillende actiedoelen. Voor deze actie zijn dat de volgende doelen:

1. ZGG, een Bijbel voor de Mogofin. Met jullie bijdrage maken jullie het mogelijk dat er nog meer Bijbelboeken vertaald kunnen worden.
2. EVGG, een Bijbel om uit te delen. Evangelist Jos Kardol heeft verschillende Bijbelverhalen geschreven om te gebruiken in het evangelisatiewerk. Deze verhalen worden nu gebundeld en uitgegeven.
3. JBGG, Bijbellezen met jongeren. De opbrengst van de actie wordt besteed aan trainingen voor leidinggevendenden en ambtsdragers, aan podcasts en aan Bijbelstudievideo's.

Een fijne actieperiode toegewenst!

Klusjeskaart

Bij deze speciale editie van *Kompas* is ook een klusjeskaart bijgevoegd. Het is de bedoeling dat de kinderen door middel van deze klusjes geld ophalen voor de drie doelen die hierboven zijn uitgelegd.

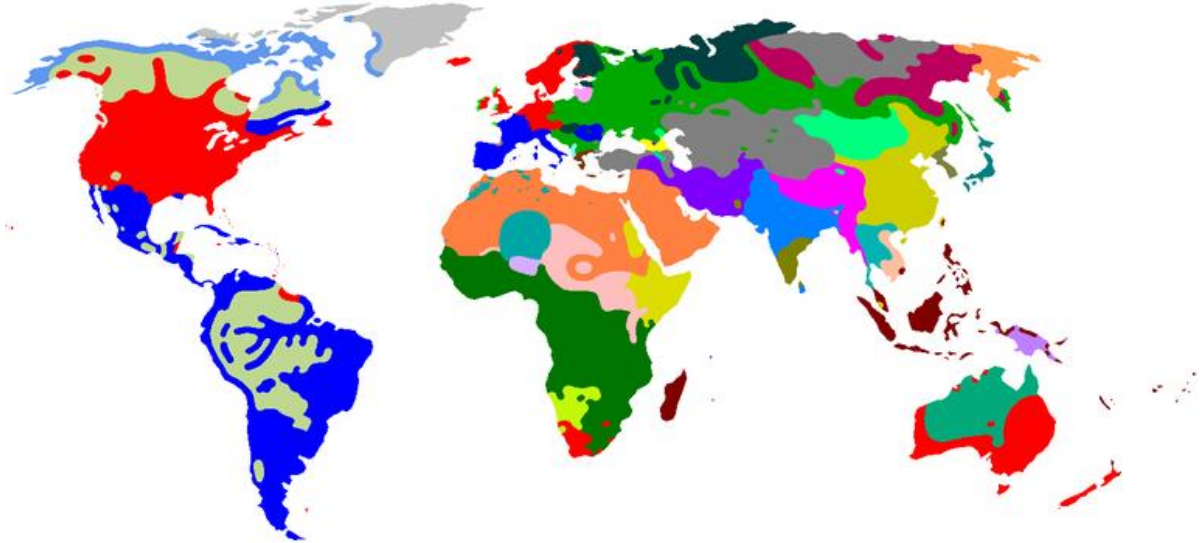
Doel van de vertelling

De kinderen leren door deze vertelling over de ongehoorzaamheid van de mensen na de zondvloed. In plaats van zich te verspreiden zoals God gezegd had, bleven ze bij elkaar. Ze zien hoe de Heere hun hoogmoed en ongehoorzaamheid strafte, door hun spraak te verwarren, waardoor ze elkaar niet meer konden verstaan. Ze leren welke gevolgen dat heeft voor het verspreiden van Gods Woord. Ze zien ook dat na het Pinksterfeest Gods Woord toch verspreid wordt over de hele wereld, zodat het Evangelie van de gekruiste en opgestane Christus wereldwijd verkondigd wordt.

Introductie van het thema voor de kinderen

- Neem een Engelse Bijbel mee naar de club en indien mogelijk ook nog Bijbels in andere talen. Als je geen anderstalige Bijbels hebt, kun je van tevoren een Bijbelhoofdstuk uitprinten in het Engels, Duits en bijvoorbeeld een taal met andere lettertekens, zoals Chinees of Arabisch (zie www.bible.com).
- Lees een paar verzen voor uit de Bijbel in de taal die je het beste beheerst.
- Kies een bekend gedeelte, bijvoorbeeld Psalm 23, Genesis 1 of Johannes 3:16.
- Vraag: Wie kan het verstaan? Wie weet wat ik gelezen heb?
- Vertel hoeveel talen er zijn op de wereld, zie volgende pagina. Bron: Wikipedia

De Ethnologue is een lijst van ongeveer 6800 levende hoofdtalen.

- Vraag kinderen hoe moeilijk ze het vinden om Engels te leren of vraag naar belevenissen van buitenlandse vakanties.
- Brug naar Bijbelvertelling: die verschillende talen hebben een begin. En eens zal er ook weer één taal gesproken worden.

Zingen en lezen

Zingen

- Psalm 19: 5, 6, 7
- Psalm 119: 24, 53
- Psalm 138: 3
- Psalm 14: 1, 2, 3
- Psalm 32: 5
- TZE Lied 69: Neem mijn leven, laat het Heer'
- TZE Lied 99: Uw Woord is een lamp
- TZE Lied 26: Doorgrond mijn hart

Lezen

- Genesis 11: 1-9
- (Handelingen 2: 1-6)

Kerntekst

Genesis 11: 9 *Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de HEERE de spraak der ganse aarde, en vandaar verstrooide hen de HEERE over de ganse aarde.*

Handelingen 2: 11 *Wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.*

Vertelling

“Wat een mooi gebied is dit!” De mensen staan stil. Voor hen ligt een uitgestrekte vlakte. Het ziet er vruchtbaar uit. “We kunnen hier onze tenten neerzetten. Ons vee kan hier grazen. Kijk, daar stroomt een rivier. Er zal vast ook genoeg zijn om op te jagen, zodat we voldoende te eten zullen hebben.” Daar staat Nimrod. Hij is de achterkleinzoon van Noach. Iedereen kijkt naar hem op. Hij lijkt de leiding te hebben. Langzaam waren ze naar het oosten getrokken. Het zijn de nakomelingen van de zonen van Noach: van Sem Cham en Jafeth. Ze zijn uitgegroeid tot een groot volk. Ze zijn terecht gekomen in de vlakte van Sinear. Wat is er hier veel ruimte! Er is water voldoende, door de rivier die door het gebied stroomt. “Hier blijven we wonen!”

-o-o-o-

Hoe lang is het al geleden dat de Heere de zondvloed bracht op de aarde. Alles wat er leefde was verwoest, alle dieren en mensen die niet in de ark waren gegaan, waren verdronken. Alleen Noach met zijn vrouw en zijn zonen met hun vrouwen waren overgebleven. “Wees vruchtbaar en vervul de aarde!” dat was Gods opdracht geweest. De Heere had een verbond met Noach gesloten en met zijn zonen. God zou de aarde nooit meer door water verwoesten. Wat een wonder toen Noach voor de eerste keer de regenboog had gezien, na de zondvloed! Want dat was het teken van de trouw en van de zegen van God. “Vervul de aarde!” Noachs nageslacht moest alle kanten op gaan trekken om overal de aarde te kunnen bewerken en voor de aarde te kunnen zorgen.

Noachs zonen hebben kinderen gekregen en kleinkinderen, achterkleinkinderen. Een achterkleinzoon is Nimrod. Hij is een belangrijke man, een man van naam. Een man van geweld en een heel goede jager. Iedereen luistert naar hem als hij zegt, dat ze in deze vlakte van Sinear zullen blijven. Wat de Heere wil, daar vraagt Nimrod niet naar. Nimrod heeft God niet nodig. Zich verspreiden over de aarde? Waarom zouden ze dat doen? Samen zijn ze sterker. Met elkaar zijn ze een machtig volk geworden.

De rivier levert niet alleen water, maar ook klei. Ze ontdekken, dat die klei keihard wordt in de zon. Dat je die klei kunt bakken in het vuur. Ze ontdekken dat ze stenen kunnen maken van die klei, bakstenen. Keihard, stevig en sterk! Ze ontdekken leemputten in de vlakte van Sinear. Het asfalt dat je daaruit kunt halen, kun je gebruiken om de losse stenen aan elkaar te verbinden. Je kunt er een muur mee bouwen. Een huis, een stad! Tot nu toe hadden Nimrod en zijn mensen altijd in tenten gewoond. Elke keer weer afbreken, verder trekken en de tenten weer opzetten. Maar nu! Dat hoeft niet meer! Ze kunnen hier blijven!

Dan krijgen de mensen een prachtig idee! Een geweldig plan! “Kom aan,” zeggen ze, “laten we kleiblokken maken en die goed bakken. Dan hebben we stenen. En dan gaan we het leem, een soort asfalt gebruiken om ze aan elkaar te plakken. Laten we dan een stad bouwen! Dan hoeven we hier nooit meer weg!” “Kom aan!” zeggen ze tegen elkaar. “Doe mee! We gaan een stad bouwen, en een toren daarin die zo hoog is als de hemel! Laten we voor ons een naam maken. Onze naam zal belangrijk zijn, niemand doet ons hier wat. En dan worden we niet over de hele aarde verspreid!”

Wat een hoogmoed zit daarachter! Jezelf belangrijk vinden, groot denken over jezelf. Geen rekening houden met wat God van je vraagt, maar doen wat jij wilt. Niet afhankelijk willen zijn en in vertrouwen leven dat de Heere weet wat goed voor je is, maar je eigen gang willen gaan. Herken je dat misschien ook bij jezelf? Dat je de Heere niet nodig hebt? Tenminste, dat denk je...

Maar je mag toch plannen maken? En hard werken? Het is toch goed om samen te werken? Eendracht maakt macht, zegt het spreekwoord. Dat is waar. Maar kloppen die plannen met wat de Heere van je vraagt? Denk je echt dat je gelukkig wordt, als je je eigen weg kiest? Als jouw naam groot en belangrijk wordt? Een toren bouwen, waarvan het topje tot aan de hemel komt... Hoger en groter, meer eer voor jou, de beste cijfers, de hoogste scores... En waarom? Om God te eren of om op te scheppen?

Kijk ze eens bouwen in de vlakte van Sinear. Steeds groter, steeds hoger. En dan komt de Heere. Hij komt naar beneden om die stad en die toren eens te bekijken. Natuurlijk ziet de Heere het ook al uit de hemel. Maar die hoge toren stelt vergeleken met de Heere zo weinig voor, die is nog maar zo laag, dat de Heere er als het ware voor naar beneden moet komen. Wat gaat God dan doen? Brengt Hij toch opnieuw een zondvloed, omdat de mensen wéér niet doen wat Hij gezegd had? Nee, dat had God beloofd, er zou geen zondvloed meer komen. Wat dan? Vuur uit de hemel om die toren in één keer te verwoesten? Om die hoogmoedige mensen in één keer te verteren?

Nee, dat doet de Heere niet. De Heere komt kijken wat die mensenkinderen toch aan het bouwen zijn. Hij zegt: "Dit is één volk, en ze spreken allemaal dezelfde taal. Dit is nu nog maar het begin. Ze zullen hier mee doorgaan. Ze zullen denken dat ze alles kunnen maken en zich door niets laten tegenhouden." De Heere ziet de hoogmoed van de mensen. Ze hebben Hem niet nodig, maken hun eigen plannen, luisteren niet naar wat Hij geboden heeft. En toch wil de Heere dat de aarde vervuld zal worden, dat de mensen zich over de aarde zullen verspreiden. Als de mensen dan niet gehoorzamen, zal Hij maken dat ze toch doen wat Hij gezegd heeft.

"Kom aan, laten Wij neerdalen", spreekt de Heere als de grote Drie-enige God. Hoe bijzonder is dat. De mensen wilden naar de hemel opklimmen, een toren maken tot in de hemel. Maar de Heere komt juist naar beneden. Hij komt om de hoogmoed van de mens te breken. Hij wil dat zondaren Hem dienen en gehoorzamen. De Heere is een God Die naar de aarde komt. Daar in de vlakte van Sinear. Hij deed het ook in Bethlehem, toen de Heere Jezus kwam als Kind in de kribbe. Hij buigt Zich naar zondaren toe. Waarom? Om te redden. Van hoogmoed, van zonde, van ongehoorzaamheid. "Kom aan, laten Wij neerdalen", spreekt de Heere, "en laten wij hun taal daar verwarren, zodat zij geen van allen elkaars taal zullen begrijpen."

Er wordt hard gewerkt in de vlakte van Sinear. Mannen zijn aan het graven om klei te verzamelen. Andere mannen geven de klei de goede vorm. Weer anderen bakken de gevormde stenen. Er zijn mannen die asfalt zoeken, dat gebruikt wordt als cement om de stenen aan elkaar te verbinden. Er zijn timmermannen bezig die balken op de goede maat zagen. Het gaat goed met de stad en de toren. Je kunt de vorm van de toren al goed zien, maar hij is nog lang niet hoog genoeg. Even staat een van de mannen stil en kijkt naar het geweldige bouwwerk waar ze mee bezig zijn. Een trotse glimlach verschijnt op zijn gezicht. "Wat sta je daar te kijken!" roept zijn maat. "Je kunt beter weer aan het werk gaan! Met kijken komt de toren niet af!" "Je hebt gelijk", antwoordt de man. "Maar het wordt zo mooi, zo geweldig en zo hoog, ik móést gewoon even kijken." Dan gaat hij weer aan het werk, samen met al die anderen die hier bezig zijn. Hij pakt zijn houten emmer met leem. Daar zit niet veel meer in. Even vragen of de leemsjower een nieuwe voorraad wil brengen. Daar ziet hij hem al staan. "He", roept hij, "mijn leem is bijna op. Kun je voor een nieuwe voorraad zorgen?" Snel gaat hij aan het werk met wat hij nog heeft. Leeg, het leem is op. Waar blijft die leemsjower nou? Die staat daar nog gewoon! Hij loopt naar hem toe met zijn lege emmer in zijn hand. "Hoorde je me zojuist niet? Mijn leem is op en ik vroeg of je de voorraad aan wilde vullen." Verbaasd kijkt de andere man hem aan. Hij hoort de man praten, ziet zijn lege emmer en begrijpt wat hij wil. Maar waarom praat hij zo raar? "Ik begrijp dat je leem nodig hebt", antwoordt hij, "maar waarom vraag je dat niet gewoon?" Dan is het de beurt aan de bouwer om verbaasd te kijken. Hij hoort de leemsjower praten, maar wat zegt hij nou? Hij slaat wartaal uit, onverstaanbare woorden. "Wat is er met jou aan de hand? Ik begrijp niets van wat je zegt!" Ze staan tegenover elkaar, kijken elkaar aan. Wat is dit vreemd, denken ze allebei. Schouderophalend pakt de leemsjower de lege emmer aan en gaat die vullen. Maar op weg naar de asfaltput kijkt hij verbaasd om zich heen. Overal staan mannen te praten terwijl ze drukke gebaren maken. Hij hoort mannen schreeuwen tegen elkaar alsof ze boos zijn. Maar het gekste is, als hij dichterbij komt, kan hij er niets van verstaan. Alsof ze ineens een andere taal spreken. Hij komt terug met zijn emmer met leem en wil aan de bouwer vertellen, wat hij gemerkt heeft onderweg. Maar ze begrijpen elkaar niet. Ze verstaan elkaars woorden niet. En als ze op de bouwplaats rondkijken, zien ze overal hetzelfde. Het lijkt zelfs soms op ruzie uit te lopen.

Het werk ligt stil. Niemand bouwt er nog. Iedereen is van streek. Ze kunnen niet meer samenwerken, ze kunnen elkaar niet meer verstaan. Ineens hoort de bouwer woorden die hij wel verstaat. Snel loopt hij op de man af die hij hoort praten. Gelukkig, hier is iemand die hij wel begrijpt. Zo ontstaan er meer groepjes van mensen, die wel dezelfde taal spreken.

Daar liggen de stenen. Ginds liggen de balken. De emmers met leem liggen zomaar op z'n kop op de grond. Tenten worden afgebroken, zadeltassen gevuld en op kamelen vastgesnoerd. Kruiken worden gevuld met water. Overal zijn groepjes mensen die zich klaarmaken om weg te gaan. "Verspreiden", had de Heere gezegd. "De aarde vervullen!" Dat gaat nu gebeuren. Naar alle kanten trekken de mensen heen. Sommigen gaan heel erg ver weg, anderen blijven dichterbij. De toren staat er verlaten bij. De top tot in de hemel? Er is niets van terecht gekomen. De stad en de toren waar de mensen zich een naam zouden maken, is nog niet half af. God geeft de stad en de toren een naam: Babel. Verwarring betekent dat. De taal is verward. De mensen raakten verward.

Het is jaren later. Het is Paasfeest geweest in Jeruzalem. De Heere Jezus is opgestaan uit de doden, nadat Hij gekruisigd was. Als het Lam van God heeft Hij Zijn leven gegeven als een offer voor de zonde. Jezus is teruggegaan naar Zijn Vader in de hemel. Zijn discipelen moeten de blijde boodschap gaan verkondigen. Ze moeten er over gaan vertellen. In Jeruzalem, in Judea en Samaria en in de hele wereld: Er is genade bij God! Jezus heeft de straf op de zonde weggedragen. *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verdere, maar het eeuwige leven hebbe.* Dat Woord van God moeten ze nu gaan vertellen. Maar hoe zal dat moeten? De mensen spreken allemaal andere talen. Sinds de Heere de spraak verward heeft bij de torenbouw van Babel, zijn er alleen maar meer talen gekomen. Hoe zal nu het Evangelie verkondigd moeten worden? Daar gaat de Heere Zélf voor zorgen.

In Jeruzalem is het druk. Duizenden Joden zijn uit vele landen naar de stad gekomen om het Pinksterfeest te vieren. Parthers en Meders en Elamieten, Joden uit Mesopotamië, uit Judea en Cappadocië, uit Pontus en Azië, uit Frygië, en Pamfylië, uit Egypte en de delen van Libië, uit Kreta en Arabië. In ieder geval één keer per jaar willen naar Jeruzalem komen. Naar de stad van hun vaderen, waar de tempel staat, het huis van God. Ze komen graag op het Pinksterfeest, het oogstfeest. Dan brengen ze de Heere dankoffers voor de oogst en voor het verbond dat de Heere met hun volk sloot bij de berg Sinai.

En dan gebeurt het. In Babel kwam de Heere naar beneden om de spraak van de mensen te verwarren, zodat ze in andere talen gingen spreken. In Jeruzalem komt de Heere opnieuw naar beneden. Maar nu om de blijde boodschap te verkondigen, juist in al die verschillende talen! De Heilige Geest daalt neer en de discipelen beginnen te spreken in al die talen, zoals de Geest het aan hen geeft om uit te spreken. Gods Woord klinkt in al die talen! Geen spraakverwarring meer, maar iedereen kan het verstaan. Wat horen ze dan? De grote werken van God! Ze horen over het grootste werk van God, dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft. Dat de Messias gekomen is om de straf te dragen, en dat het alles volbracht is. De hoge en heilige God is uit de hemel neergedaald om zondaren te zoeken en zalig te maken! Drieduizend mensen komen er die dag tot bekering. Wat een wonder! Zo zal het Woord van God de hele wereld doorgaan. In alle talen zal het verkondigd worden.

Dat gebeurt nog steeds. Van de toren van Babel en van de stad zijn alleen nog resten gevonden bij opgravingen. De toren is nooit afgekomen. Gods Woord is er nog steeds. In onze taal, in steeds meer talen. Totdat de blijde boodschap overal verkondigd zal zijn. Dan verdwijnt Babel voorgoed. Dan zal er één woord klinken, dat in alle talen hetzelfde is: Halleluja! Dat betekent: Looft God! Zul je dan mee mogen zingen? De hoge God uit de hemel komt nog steeds naar beneden door Zijn Heilige Geest om dat aan zondaren te leren!

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Geslacht van Noach, Nimrod

In Genesis 10 worden de namen genoemd van de nakomelingen van Noach. Noachs zonen zijn Sem, Cham en Jafeth. Een zoon van Cham is Cusch, en de naam van diens zoon is Nimrod. Hij is dus een kleinzoon van Noach. Het is niet onwaarschijnlijk dat Noach in deze tijd nog leefde.

Zo op het oog krijgt Nimrod een gunstig getuigenis: Hij is een geweldig jager voor het aangezicht des Heeren. Zie vers 8 en 9: *En Cusch gewon Nimrod; deze begon geweldig te zijn op aarde. Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN.* Het blijkt echter anders te zijn, dat op het eerste gezicht lijkt. Hij begon geweldig te zijn, betekent dat hij een geweldenaar begon te zijn. In vers 8 wordt er verwezen naar 1 Kronieken 1:10. Daar vermelden de kanttekeningen over Nimrod: Hij is de eerste na de zondvloed geweest die met geweld steden en landen onder zijn gehoorzaamheid gebracht heeft. De uitdrukking voor het aangezicht des Heeren betekent hier ook niet iets positiefs als het wandelen voor Gods aangezicht om de Heere te dienen, maar dat de Heere getuige was van Nimrods daden.

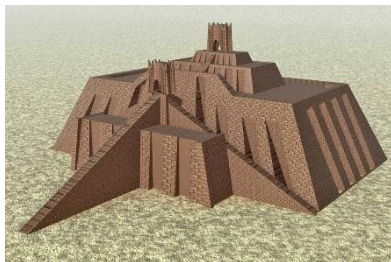
De hoofdstukken 10 en 11 lopen parallel. In hoofdstuk 11, waar het gaat over de torenbouw van Babel en de spraakverwarring, wordt als het ware ingezoomd op de verspreiding van de mensen, zoals die in hoofdstuk 10 wordt beschreven. In Genesis 10:25 wordt Heber genoemd, de kleinzoon van Sem. (Hebreeën en Hebreeuws zijn afgeleid van zijn naam.) En Heber kreeg twee zonen. De naam van de ene zoon was Peleg (=verdeling) want in

zijn dagen is de aarde verdeeld. De kanttekeningen vermelden daarbij: Dat is, omtrent de tijd zijner geboorte zijn de inwoners der aarde van elkaar gescheiden door verdeling der spraken, hetwelk in het volgende hoofdstuk (Genesis 11) verhaald wordt.

Toren van Babel

Hoe de toren van Babel eruitgezien heeft, is onbekend. Met onze Nederlandse torens moeten we hem in ieder geval niet vergelijken. Het is te simpel gedacht dat de toren als doel had dat de mensen een goed zichtbaar punt zouden hebben in het geval van verdwalen. De gedachte achter de torenbouw ging veel dieper en daarmee ook zo veel meer tegen het bevel van de Heere in. Het ging om de bouw van een stad en een toren. Een stad, als een vaste verblijfplaats. "Laat ons een naam voor ons maken." Daar ging het om. Hier klinkt de echo van het leven voor de zondvloed, Genesis 6:4 *In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren en zich kinderen gewonnen hadden; dezen zijn de geweldigen, die vanouds geweest zijn mannen van naam.* Het is hoogmoed en ongehoorzaamheid om niet Gods Naam te eren, maar voor zichzelf een naam te maken. De hele onderneming is gericht op menselijke onafhankelijkheid en zelfgenoegzaamheid buiten God om. De bouwers geloven dat zij God niet nodig hebben. Hun technologie en onderlinge verbondenheid wekken bij hen het vertrouwen in hun eigen capaciteiten. Ze hebben hoge aspiraties: de top van de toren moet tot aan de hemel reiken. Dat is overdrachtelijk gesproken, zoals er bijvoorbeeld van Kapernaüm staat, dat het tot de hemel toe verhoogd is.

Er zijn opgravingen gedaan en resten van torens gevonden die ons meer duidelijkheid geven over hoe de toren er zou hebben moeten uit gaan zien, de zogenaemde Ziggoerats. Ziggoerats zijn monumentale tempeltorens die door heel het gebied van het oude Mesopotamië worden gevonden. Zij werden doorgaans gebouwd van in de zongedroogde klei en strobriketten, op hun plaats gehouden met asfalt (leem) als specie. Trappen leidden naar de top van deze bouwsels, met daarbovenop een klein altaar. De illustratie toont de Ziggoerat van Nanna te Ur, die gebouwd is tijdens de regering van Ur-Nammāt (ca. 2113-2095 v.Chr.). De omvang was 46 x 61 m en de hoogte 24 m. Men gaat er meestal van uit dat dit type constructies is gebouwd in de periode van de toren van Babel.

Het schilderij van Pieter Bruegel over de toren van Babel is zeer bekend, maar zo zal te toren er zeker niet hebben uitgezien:

Babel

Babel is Hebreeuws voor 'verwarring', maar werd ook gebruikt als benaming voor de oude stad Babylon. Babylon is weer een Griekse verbastering van het Akkadische Bāb-Ilīm, wat 'Poort van God' betekent. Als stad symboliseert Babylon de ambitie van de mensheid om God te ontronen en zich de aarde toe te eigenen (Openbaring 17 en 18). Hoogmoed en Babel of Babylon, ze lijken onafscheidelijk. We horen Nebukadnezar zeggen: *Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht en ter ere mijner heerlijkheid. Maar het Koninkrijk van Babel is verdwenen, Babylon wordt geoordeeld en weggedaan. Gods Koninkrijk is eeuwig.*

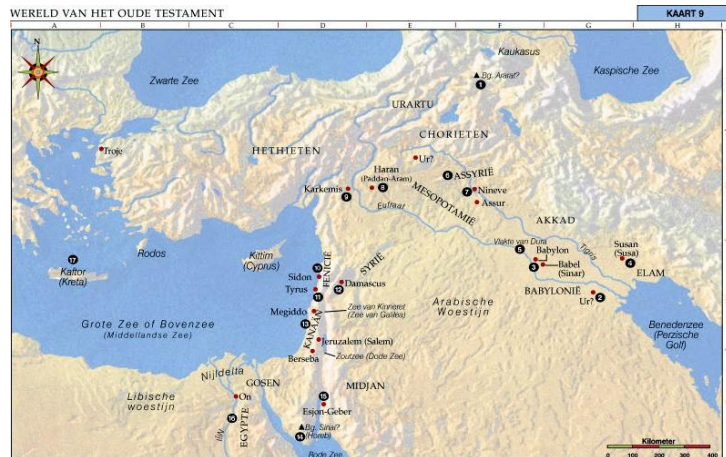
Pinksterfeest

Het tegenbeeld van de spraakverwarring bij de torenbouw van Babel is het wonder dat op het Pinksterfeest gebeurde, toen de Heilige Geest werd uitgestort. *En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. En er waren Joden te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen, van alle volke dergenen die onder de hemel zijn. En als deze stem geschied was, kwam de menigte tezamen en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken. En zij ontzetten zich allen en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Zie, zijn niet al dezen die daar spreken, Galileeërs? En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn? Parthers en Meders en Elamieten, en die inwoners zijn van Mesopotamië (dat is dus het land van Babel, met daarin de vlakte van Sinear!), en Judéa, en*

Cappadócië, Pontus en Azië, en Frygië, en Pamfylië, Egypte en de delen van Libië, hetwelk bij Cyréne ligt, en uitlandse Romeinen, beide Joden en Jodengenoten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.

Hoe wonderlijk. Het Evangelie van Gods genade mag verkondigd worden in alle talen! Daarom is Pinksterfeest ook bij uitstek het zendingsfeest. Wij mogen nu nog de wereld ingaan en het Woord van God vertalen in ieders moedertaal.

Vlakte van Sinear

1. **Berg Ararat.** Volgens de overlevering de plaats waar de ark van Noach vast kwam te zitten (Gen. 8:4). De exacte plek is niet bekend.
2. **Babylon, Babel (Sinear).** Gesticht door Cusch, de zoon van Cham, en door Nimrod. Gebied van herkomst van de Jaredieten ten tijde van de toren van Babel op de vlakten van Sinear. Later de provinciale hoofdstad van Babylonië en residentie van de Babylonische koningen, onder wie Nebukadnezar, die vele Joden gevangelijk naar deze stad wegvoert na de vernietiging van Jeruzalem (587 v.C.).

Belijdenisgeschriften

- HC Zondag 20: Van de Heilige Geest
- HC Zondag 48: Van de tweede bede (Uw Koninkrijk kome)

Antwoorden bij werkboekje -10

Weet je de antwoorden? Zet de letters in de goede volgorde. Begin met de gekleurde letter. Zet de letters in de goede vakjes.

1. De aarde was weer droog geworden na de DDLOOEZNV.
2. God had gezegd dat de mensen zich over de aarde moesten RREEEVDIPSN.
3. De mensen gingen wonen in de vlakte van EIARSN.
4. Ze waren RGMAANO OHEZ aan de opdracht van de Heere.
5. Van de klei gingen ze EENNTS bakken.
6. Daarmee bouwden ze een stad en een NTERO.
7. Maar de Heere kwam naar hen kijken ging hun spraak AEEWVNRRR.
8. De mensen konden elkaar toen niet meer NSAAEVRT.
9. De toren van LBBEA kwam niet af.
10. Zo maakte de Heere dat de mensen toch SLIEEDRNUT

1	Z	O	N 3	D	V	L	O	E	D			
2	V	E	R	S	P 1	R	E	I	D	E	N	
3	S 10	I	N	E 9	A	R						

4	O	N	G	E	H	O	O	R	7	Z	A	A	M
5	S	T	5	E	N	E	N						
6	T	11	O	R	E	N							
7	V	E	R	W	A	R	R	E	8	N			
8	V	E	R	S	4	T	A	A	N				
9	B	A	B	E	6	L							
10	L	U	I	2	S	T	E	R	D	E	N		

Wanneer gebeurde precies het tegenovergestelde? De letters uit de genummerde vakjes vormen de oplossing:

1	2	3		4	5	6	7		8	9	10	11
P	I	N	K	S	T	E	R	F	E	E	S	T

Hoogmoed

Bedenk andere woorden voor hoogmoed, geef voorbeelden van hoogmoed.

- Trots
- Opscheppen
- Verwaand
- Je wat (veel) verbeelden
- Arrogant zijn

Voorbeelden:

- je denkt dat jij de beste bent en daar schep je over op
- je wilt altijd de eerste zijn die aan de beurt is
- je vindt je zelf het belangrijkste
- je kijkt neer op andere kinderen

Hoe zie je hoogmoed in de geschiedenis van de torenbouw van Babel?

De mensen wilden voor zich een naam maken, dat betekent dat ze graag belangrijk wilden zijn. Ze deden liever hun eigen zin, dan dat ze luisterden naar de Heere. Ze wilden niet zomaar een toren bouwen, maar een die héél hoog was, dat klinkt ook echt trots.

Hoogmoed \longleftrightarrow nederigheid

Kijk wat het tegenovergestelde is van hoogmoed. Hoe zie je die ootmoed en nederigheid terug in het leven van

- **Abraham**

Abraham liet Lot eerst kiezen, terwijl Abraham daar recht op had. Hij noemde zich in zijn gebed stof en as voor de Heere, hij besefte hoe klein hij was voor God.

- **Ruth**

Ruth gedraagt zich als een dienstmeisje op de akker van Boaz en is dankbaar voor alles wat Boaz haar geeft.

- **de Heere Jezus**

De Heere Jezus is wel het beste voorbeeld in nederigheid. Hij heeft Zichzelf vernederd door mens te worden, Hij vernederde Zich door Zich gevangen te laten nemen terwijl Hij onschuldig was en het kruis op Zich te nemen en door de verachtelijke kruisdood te sterven.

Welke zin past bij jou?

Laat de kinderen reageren op de stellingen en met elkaar in gesprek gaan. Onder elke stelling staat een enkel aandachtspunt dat helpen kan in de bespreking.

- *“Ik snap het dat de mensen bij elkaar wilden blijven. Samen sta je sterk.”*

Een logische redenering, die de kinderen zelf ook vaak zullen horen: samenwerken is belangrijk! Je hebt elkaar nodig! Alleen gingen de mensen in Sinear hiermee in tegen Gods bevel.

- *“Als de Heere zegt dat je iets moet doen, moet je gewoon gehoorzamen.”*

Zo is het ook! Alleen in de praktijk valt dat niet altijd mee, want wij zijn niet zo gehoorzaam! En zeker als het dan wat gaat kosten, kiezen we vaak de weg van de minste weerstand. Bedenk voorbeelden daarbij.

- *“Gehoorzamen is moeilijk.”*

Dat is het zeker! Sinds het Paradijs zijn we ongehoorzaam aan de Heere, aan onze ouders, enz. Je moet vechten tegen jezelf en tegen de zonde om toch gehoorzaam te zijn. Dat gaat niet vanzelf, maar dat hoef je niet alleen te doen, de Heere wil daarbij helpen.

- *“Ik doe liever wat ik zelf wil.”*

Ook dit zit ons in ons bloed en vindt weerklank in onze egoïstische wereld. Zelf regelen, je eigen pad kiezen, niet doen waar je geen zin in hebt... Daar staat tegenover dat de Heere van ons vraagt, dat we *Zijn* wil doen. (Onze oude natuur doden en in een nieuw godzalig leven wandelen: Doopformulier)

Oorzaak \longleftrightarrow Gevolg

Hoe kwam het dat de mensen een stad en een toren wilden bouwen?

Ze wilden niet luisteren naar Gods bevel, ze waren hoogmoedig en wilden doen wat ze zelf graag wilden.

Wat was het gevolg van hun ongehoorzaamheid aan Gods bevel?

God verwarde hun spraak: ze konden elkaar niet verstaan.

Wat was het gevolg van de spraakverwarring in die tijd?

De mensen gingen zich toch op de aarde verspreiden.

Een Bijbel na Babel

“Op het Pinksterfeest gebeurde het tegenovergestelde van de torenbouw van Babel”

- **In Babel vonden de mensen zichzelf het belangrijkste. Om Wie gaat het op het Pinksterfeest?**

Het lijkt te gaan om de Heilige Geest, maar ten diepste gaat het om de Heere Jezus. De Heilige Geest is als de schijnwerper op een mooi gebouw: het gaat niet om de schijnwerper, maar om het gebouw. Maar die schijnwerper is nodig om te zien hoe mooi het gebouw is.

- **Waarom is het belangrijk dat de Bijbel door iedereen gelezen kan worden?**

Omdat de Bijbel ons vertelt over de weg ter zaligheid, over de Heere Jezus.

- **Door de torenbouw van Babel is dat moeilijk. Leg eens uit hoe dat zit.**

De spraakverwarring heeft grote gevolgen voor de verkondiging van het Evangelie. Als we de Bijbel niet in onze eigen taal hebben, hoe kunnen we dan de boodschap van het heil horen? Daarom is Bijbelvertaling zo levensbelangrijk.

- **Hoe is het Pinksterfeest dan juist groot wonder?**

Op het Pinksterfeest valt de taalbarrière weg, mensen horen in hun eigen taal over Gods grote werken spreken en over de weg van behoud in Christus Jezus.

Om over na te denken... Is het Pinksterfeest daarom ook een wonder voor jónu?

Je kunt hier met elkaar over spreken of het aan de kinderen als denkvraag meegeven. Misschien is het een mogelijkheid om iets van Gods genade in je eigen leven te vertellen aan de kinderen.

PUZZELS

Kun jij ontcijferen wat hier staat?

Zoek het eerste cijfer in de bovenste rij.

Zoek het tweede cijfer in de linker rij.

Waar de twee lijnen kruisen, vind je de juiste letter. Bijvoorbeeld: 32 = h

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I	J
3	K	L	M	N	O
4	P	Q	R	S	T
5	U	V	W	X	Z

53. 53. 42. 54.	ooit.....	11. 11. 34. 41. 51.	aarde.....
35. 51. 34. 41.	werd.....	51. 51. 43.	één.....
51. 34.	er.....	54. 11. 11. 23.	taal.....
53. 14.	op.....	22. 51. 44. 14. 34. 53. 13. 51. 43.	Gesproken.....
41. 51.	de.....		

Toen de mensen in Babel de toren aan het bouwen waren, konden ze elkaar ineens niet meer verstaan, ze spraken verschillende talen. Ken jij woorden uit een andere taal, en welke taal is dat dan? Schrijf ze hier op! Dit kan van alles zijn in verschillende talen. Het leukste is als kinderen hier echt zelf mee komen. Het mogen natuurlijk ook allemaal Engels woorden zijn, omdat ze die taal waarschijnlijk het beste kennen. Enkele voorbeelden:

Chair (Engels).....	<i>en dit betekent</i>	stoel.....
Wie heisst du? (Duits)	<i>en dit betekent</i>	Hoe heet je?.....
Au revoir (Frans).....	<i>en dit betekent</i>	Tot ziens.....
Grazie (Italiaans).....	<i>en dit betekent</i>	Dankjewel

Antwoorden bij werkboekje +10

Weet je de antwoorden? Je krijgt van elk woord een paar letters, maar die staan niet in de goede volgorde. Begin met de gekleurde letter. Zet de letters in de goede vakjes.

Zie voor het antwoord -10 werkboekje.

- **Bedenk andere woorden voor hoogmoed, geef voorbeelden van hoogmoed.**
- **Probeer eens voorbeelden te geven van hoogmoed in deze tijd. Zijn kinderen wel eens hoogmoedig? Jijzelf misschien?**
- **Ook kinderen kunnen hoogmoedig zijn.**

Zie voor de antwoorden -10 werkboekje.

Hoogmoed \longleftrightarrow ootmoed, nederigheid

Kijk wat het tegenovergestelde is van hoogmoed. Hoe zie je die ootmoed en nederigheid terug in het leven van:

- **Abraham**
Abraham liet Lot eerst kiezen, terwijl Abraham daar recht op had. Hij noemde zich in zijn gebed stof en as voor de Heere, hij besefte hoe klein hij was voor God.
- **Ruth**
Ruth gedraagt zich als een dienstmeisje op de akker van Boaz en is dankbaar voor alles wat Boaz haar geeft.
- **de Heere Jezus**
De Heere Jezus is wel het beste voorbeeld in nederigheid. Hij heeft Zichzelf vernederd door mens te worden, Hij vernederde Zich door Zich gevangen te laten nemen terwijl Hij onschuldig was en het kruis op Zich te nemen en door de verachtelijke kruisdood te sterven.

Lees Mattheus 11:29 *Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Hoe kun jij leren ootmoedig en nederig te zijn?*

Door te kijken naar hoe de Heere Jezus was en deed toen Hij op aarde was. Door te bidden of Hij van Hem mag leren hoe je nederig kunt zijn. Door de Heere Jezus lief te hebben en te volgen, Zijn juk op je te nemen, dat betekent, dat je Hem wilt dienen en gehoorzamen.

Welke zin past bij jou?

Zie voor de antwoorden het -10 werkboekje

Oorzaak \longleftrightarrow Gevolg

Hoe kwam het dat de mensen een stad en een toren wilden bouwen?

Ze wilden niet luisteren naar Gods bevel, ze waren hoogmoedig en wilden doen wat ze zelf graag wilden.

Wat was het gevolg van hun ongehoorzaamheid aan Gods bevel?

God verwarde hun spraak: ze konden elkaar niet verstaan.

Wat was het gevolg van de spraakverwarring in die tijd?

De mensen gingen zich toch op de aarde verspreiden.

Wat is het gevolg van de spraakverwarring voor het vertellen uit de Bijbel?

De Bijbel is nog steeds niet in alle talen vertaald. Bijbelvertaling is ook een heel moeilijk werk. Er is ook een soort spraakverwarring dat we elkaar niet meer begrijpen en dat ook veel mensen in Nederland niets meer of heel weinig van de Bijbel weten. Pinksteren was daarom zo'n wonder en ook een belofte, dat het Evangelie toch over de hele wereld verkondigd zal worden.

Een Bijbel na Babel

“Op het Pinksterfeest gebeurde het tegenovergestelde als bij de torenbouw van Babel”

- **Probeer dit eens uit te leggen.**
In de vlakte van Sinear konden de mensen elkaar niet meer verstaan. Op het Pinksterfeest konden de mensen elkaar juist wel verstaan en hoorden ze over Gods grote werken spreken.
- **In Babel vonden de mensen zichzelf het belangrijkste. Om Wie gaat het op het Pinksterfeest?**
Het lijkt te gaan om de Heilige Geest, maar ten diepste gaat het om de Heere Jezus. De Heilige Geest is als de schijnwerper op een mooi gebouw: het gaat niet om de schijnwerper, maar om het gebouw. Maar die schijnwerper is nodig om te zien hoe mooi het gebouw is.
- **Waarom is het belangrijk dat de Bijbel door iedereen gelezen kan worden?**
Omdat de Bijbel ons vertelt over de weg ter zaligheid, over de Heere Jezus.
- **Door de torenbouw van Babel is dat moeilijk. Leg eens uit hoe dat zit.**
De spraakverwarring heeft grote gevolgen voor de verkondiging van het Evangelie. Als we de Bijbel niet in onze eigen taal hebben, hoe kunnen we dan de boodschap van het heil horen? Daarom is Bijbelvertaling zo levensbelangrijk.
- **Hoe is het Pinksterfeest dan juist groot wonder?**
Op het Pinksterfeest valt de taalbarrière weg, mensen horen in hun eigen taal over Gods grote werken spreken en over de weg van behoud in Christus Jezus.

Om over na te denken... Is het Pinksterfeest daarom ook een wonder voor jÓu?

Je kunt hier met elkaar over spreken of het aan de kinderen als denkvraag meegeven. Misschien is het een mogelijkheid om iets van Gods genade in je eigen leven te vertellen aan de kinderen.

PUZZELS

Zie antwoorden bij werkboekje -10.